

ישראל קוראן קולצ'אק
اسرائيل تقرا كورنشاك

אישה (III)

יאנוש קורצ'אק, כתבים כרך ז', עמ' 299-302
תרגום: אורי אורלב

לְכָל רַקְדָּנִית בְּכָל נְשֹׁף, בְּלִי יוֹצֵא מִן הַפֶּלֶל, אֲנִי חוֹזֵר וְאוֹמֵר תַּמִּיד, בְּהַתְמַדָּה וּבְאוֹתָהּ הַצְּלָחָה, אֵת
הַמְשֻׁפֵּט הַבֵּא:

- מדוע אָתוּ, גְּבִירוֹתֵי, כָּל כֶּף זָפוֹת? הֵיכִי שְׁלָכְנָה הוּא אַחַת הָעוֹלוֹת שֶׁעָשָׂה לָנוּ, הַגְּבָרִים, הַטְּבַע. הָעוֹל
הַזֶּה רוֹבֵץ עַל קִיּוּמֵנוּ הָאֲרָצִי כְּמוֹ גּוֹרֵל שֶׁאֵין מִמֶּנּוּ מִפְּלֵט. (הַמְשֻׁפֵּט הַזֶּה יוֹצֵא נֶהְדָּר בְּמִיחָד בְּקֶצֶב
הַנִּלְס).

כֶּף יָעַץ לִי אֶחָד מִכּוֹכְבֵי הַקְּרָנְבֵלִים, הָאֲרִי שֶׁבְּחִבּוּרָה הַמְּבַקֵּשׁ תַּמִּיד, קְרִיִּיסֵט, לְפִיּוֹ, טְרָזוֹ, בְּטָלָן
וְעוֹד מִן הַסּוּג הַזֶּה.

הוּא אָמַר לִי: תִּכְיֶן לָךְ לְכָל קְרָנְבֵל שְׁנַיִם שְׁלוֹשָׁה מְשֻׁפֵּטִים, שֶׁתְּצַלְצֵל בָּהֶם נִימָה רַגְשָׁנִית שֶׁל הַעֲרָצָה,
תְּלוּנָה חֲרִישִׁית וְחֶסֶר אוֹנִים שֶׁל נַעַר. אֵת הַשְּׂאָר תִּשְׁלֵם בְּמַבְט, בְּאַנְחָה, בְּחִיּוֹד מְעֵנָה וְרַעַד בִּיד. אֲנִי
אוֹמֵר לָךְ: זֶה פּוֹעֵל מְצִיּוֹן...

בְּגִלְל הַעֲצָלוּת הַטְּבוּעָה בְּדַמִּי נִסְחַתִּי אֵת הַמְשֻׁפֵּט שְׁלִי עַל פִּי דְגִמָּה קִיּוּמִת, וְנִעְנֵנְשֵׁתִי עַל כֶּף בִּידִי
רַקְדָּנִית מְסִימָת, מְכַעֲרֵת לְמַדִּי בְּסוֹפוֹ שֶׁל דְּבָר, שֶׁאֲמַרָה לִי בְּשֶׁרְבוּב שְׁפָתַיִם מְלַגֵּל:

- כִּבֵּר קִרְאֵתִי אֵת זֶה בְּאִיזָה מְקוֹם... בְּרוֹמֵן.

בְּגִלְל הַעֲצָלוּת הַטְּבוּעָה בְּדַמִּי לֹא חִדְשֵׁתִי אֵת הַרְפָּרוּטוֹאֵר שְׁלִי, וְנִעְנֵנְשֵׁתִי עַד כֶּף שְׁנִית וּבְצִדְקָה:

- אֲמַרְתָּ לִי אֵת הַמְשֻׁפֵּט הַזֶּה לְפָנַי שָׁנָה וְגַם לְפָנַי שְׁנַתַּיִם, אֲדַנִּי.

מִלְבַּד הַמְּקָרִים הָאֵלֶּה, כְּפִי שֶׁכִּבֵּר אֲמַרְתִּי, בְּהַתְאֵם לְהַבְטַחְתּוֹ שֶׁל הַקְּרִיִּיסֵט וְכוּכָב הַקְּרָנְבֵלִים,
הַמְשֻׁפֵּט שְׁלִי - פֶּעַל מְצִיּוֹן.

רַקְדָּנִית אַחַת חִיכָה חִיּוּד מְצוֹדֵד כְּשֶׁהִיא אוֹמְרָת:

- הַטְּבַע הָעֵנִיק לְכָל אֶחָד מִיְלָדָיו נֶשֶׁק לְהַגְנָה וְלִקְרָב: טְפָרִים, מְלַתְעוֹת, מְקָרִים קְשִׁים. מַדּוּעַ שְׁנֵהֵיךְ
אַנְחָנוּ חֶסֶרוֹת אוֹנִים בְּמִלְחָמַת הַקִּיּוּם?

אַחֲרוֹת, אַחֲרֵי טְפִיחָה קְנֻדָּסִית שֶׁל הַמְּנִיפָה

- אַתָּה מַחְנִיף, אֲדַנִּי.

עוֹד אַחֲרוֹת כְּשֶׁהוּ מְשֻׁפֵּלוֹת בְּצָנִיעוּת אֵת עֵינֵיהוּן (הַרִיִּיסִים אֲרָכִים תַּמִּיד):

- לֹא כָלָם בְּדַעְתָּךְ...

צִדֵּק הַבְּטָלָן, כּוֹכָב הַנְּשָׁפִים: אַתָּה יְכוֹל לְחַזֵּר עַל אוֹתוֹ מְשֻׁפֵּט בְּאִזְנֵי כֶּלֶן לֹלֵא יוֹצֵא מִן הַפֶּלֶל; אֵף
אַחַת מֵהוּ לֹא תִזְכָּר מִמֶּשׁ, וְלֹא תִרְצָה לְהַרְס בְּתַגּוּבָה מְגֻשְׁמֵת אֵת קִסְמוֹ, וְלָכוֹ, כְּשֶׁתִּדְבַר עֲלֶיךָ בְּחוּג
יְדִידוֹתֶיהָ תִּסְתַּפֵּק בְּהַכְּלָלָה:

- נְחַמְד, אֲלַגְנִטִּי, פְּתוּחַ לְשִׁיחָה, צַעִיר אֵינְטֵלִיגֵנְטִי מְאוּד.

עַד כֹּה הַכֵּל בְּסִדְרָךְ...

אַבְל הַרְקְדָּנִית הָאֲחֵרוֹנָה בְּנֶשֶׁף הָאֲחֵרוֹן הַשָּׁנָה, כְּלוֹמֵר בְּקְרָנְבֵל הָאֲחֵרוֹן, בְּתִשׁוּבָה לְתִלוּנָתִי הַרְגִילָה
הַשִּׁיבָה:

- אַתָּם, הַגְּבָרִים, בְּכָלֵל אֵינְכֶם מְכִירִים אוֹתָנוּ, הַנְּשִׁים.

הַזֶּה זֶה מְשֻׁפֵּט שֶׁלֹּא הִיָּתָה לִי שׁוּם תִּשׁוּבָה מוֹכֵנָה מֵרֵאשׁ עֲבוּרוֹ, לָכֵן הִגְבַּתִּי בְּצִוְרָה בּוֹטָה:

- מָה יֵשׁ?

- מפני שאנחנו, הנשים, זה משהו אחר לגמרי - השיבה.

מכיון שהשיחה שלנו נרדה בצורה גלויה מהמסלול שנסלל בעמל פה רב, נאנחתי, הצצתי בה במבטי המסתורי ביותר - והושבתי אותה במקומה.

- עוד נחזר לשיחה שלנו, טוב?

הנדה בראשה באחדה.

נאנחתי, העמדתי פנים שאני מבקש להוסיף עוד משהו, אך אין לי אמצע - ובשלושה זנוקים הייתי כבר בחדר העשון.

"מפני שאנחנו, הנשים - זה משהו אחר לגמרי".

אינני יודע מדוע, אך המחשבה הזאת הרשימה אותי מאוד. עלו ממנה עמק וכוח מסתורי.

התחלתי להרהר בשאלה שחזרה אלי בכוח איתנים ולא הייתה לי לרגע:

- מה היא אשה?

נסיתי להזכר בכל המשפטים ששמעתי או קראתי באיזה מקום.

- אשה! פוץ עלוב! אבל אי אפשר לכנות את סוכנות הבית של דודי השוקלת תשעים וששה קילו - פוץ. לפוץ אין כמעט משקל. ישנים על כרים ממלאים בפוץ. מורטים את הפוץ מאוזים או מברוזים. קונים פוץ בגרמים. פוץ אפשר לערם לערמה אבל אשה אי אפשר לערם לערמה. פוץ תופרים על גלימות נשף, אבל לא תופרים עליהן נשים.

על סמך השקולים הנזכרים למעלה נאלצתי לשלל בהחלט את המוצא ואת אפן השמוש המשתייכים לנשים ולפוץ. על כן המשכתי לחפש:

- נהוג לכנות את הנשים מלאכים, האם זה מצדק? האם אפשר לכנות "מלאך" את החותנת של דודני, את אשתו השנייה של דודי, או את העלמה הגרה ממולי? למלאך יש כנפים ולאשה לכל היותר יש פלומה כמו לאפרסק. המלאכים אינם מתחתנים, אין להם ילדים, הם לא בוגדים בבני זוגם, לא הולכים לנשפים, לא מתבשמים, לא מתהדרים במחשופים, לא מתחנכים, והנשים, לעצמת זאת, עושות את כל הדברים האלה במימנות ובשקידה. על כן ההשואה שקרית, כפי שאנו רואים, לא מצלחת וטפשיית.

נתקלתי במשפט שהאשה היא שטן:

- גם אם נספיק לקבל שבמקום הזנב הטבעי של השטן יש לאשה זנב של שמלת נשף; גם אם נקבל שאת הקרניים המשקטות את השטן נושאים בדרך כלל הבעלים; אם נקבל שהנשים מאכזבות לעתים קרובות, והן אפלו תחבולניות, ערמומיות, נקמניות, מרשעות וצבועות, בכל מקרה קשה להגיע לידי דיוק בהגדרות פאלה, וכל אחד יודה בכך.

ובכל זאת היא אמרה אז בגלוי ובאמונה שלמה:

- אתם, הגברים, בכלל אינכם מפירים אותנו, הנשים... מפני שאנחנו, הנשים - זה משהו אחר לגמרי.

מכנים את הנשים "שמש": רבים נכוו - זה נכון. אבל הן לא מאירות. הן מסתובבות - זה נכון. אבל לא לפי חשבים מתמטיים. באותה הצלחה אפשר היה לכנותן פנסים, מנורות, גרות שענה.

פניתי לעולם בעלי החיים: לטאה, צפע, חתלתול, צפענת, פרפר - כל זה יפה מאוד, אבל לא יהיה פחות מדיק לכנותן: תיוש (עוקצת), תפי (מפספסת), לניתן (אוכלת שפרוטים), סרטן (הולכת לאחור בקונטר-דגס), ממותה (יש לה שיניים), זקית (מסמיקה), קלב ים (ישנה בלילה).

ישראל קואל קואל קואל
اسرائيل تقرا كورنشاك

הדברים לא נראים הרבה יותר טוב אם נפנה לעולם הצמחים: אשה יכולה להיות בקלות ערבה בוכיה, או דמדמנית, או נרד (דוקרת), חידק (מביאה מחלות).

מדוע השנאת אשה ליהלום תהיה גרועה יותר מהשנאתה לאבן אחרת, כולל אבן חול?

אחרי מחשבות ממשכות הגעתי למסקנה שבכל זאת, המעשה הנכון ביותר יהיה לסוג אותה לקבוצת בני האדם. לאמתו של דבר, שום דבר לא עומד כאן למקשול. לפי המראה החיצוני, דרך המחשבה, אפן הדבור, צורת ההליכה - כל אותן פעולות יסודיות של החיים - הן מזכירות עד כדי להטעות את האדם.

אם נתבונן היטב בבעלי החיים ובצמחים, נוכח שמין שונה לא מסוג אותם לקבוצות או סוגים נפרדים.

לא מיד השתכנעתי בנכונות התגלית שלי. הקדשתי לילות רבים נטולי שנה לעיון מעמיק ומפרט בנושא. היום אני כמעט משכנע לגמרי שהנשים הן בני אדם. ורק נותרה השאלה הבלתי מובנת בעיני, מדוע הרקדנית שלי אמרה: "מפני שאנחנו, הנשים - זה משהו אחר לגמרי".